

Nr 32.

Av herr Nilsson i Linnås m. fl., om ändring i 33 § väglagen.

Underhållet av de allmänna vägarna i vårt land är med stöd av nu gällande väglag fördelat att fullgöras in natura av ägarna till i mantal satt jord samt viss annan fastighet. För att kontrollera huru denna skyldighet fullgöres samt för att påsyna fullgörandet av eventuella brister, ävensom för att värdera kostnaden för desammas fullgörande, hållas årligen inom varje kronolänsmansdistrikt en vägsyn och en efterbesiktning. Fullgör väghållare icke sin underhållsskyldighet på det sätt, att han påför vägen tillräcklig mängd väglagningsämne, eller det ämne, som påförts, icke är av den beskaffenhet, att det av vägsynen godkännes, kan han, efter åtal vid häradsrätten, dömas till böter. Gott väglagningsämne finnes icke på långt när över allt, och erfarenheten har visat, att jordägaren icke alltid är villig upplåta sådant, där detta likväl kunnat ske utan nämnvärd skada för hans egendom.

Då väglagen stadgar, att den, som fått sig tilldelad underhållsskyldigheten för en vägloft, också ovillkorligen skall fullgöra denna sin skyldighet, bör även denna lag innehålla en bestämmelse, som gör det möjligt för väghållaren att, även mot en jordägares bestridande, utan allt för stora kostnader skaffa sig rätt att taga väglagningsämne å annans mark.

I detta avseende stadgas i 33 § väglagen följande: Å kronans allmanning må sand, grus eller sten till vägs underhåll utan ersättning tagas efter vederbörande skogstjänstemans anvisning. Om hämtning av väglagningsämnen från kronans jordbruksdomäner stadgas särskilt. Vill någon å annans mark taga sand, grus eller sten till vägs underhåll och kan överenskommelse med jordägaren icke träffas, äger häradsrätten, då

väghållningsskyldig eller vägstyrelse därom instämmer talan, bestämma varest nämnda väglagningsämnen tjänligast och till minsta skada för jordägaren må avhämtas samt till vilket belopp ersättning därför skall utgivas.

För att erhålla den rätt, som i paragrafen avses å annans mark, som icke tillhör kronans allmänningar och jordbruksdomäner, fordras sålunda stämning till häradsrätten samt laga syn med åtföljande orimliga kostnader i förhållande till den tvist det gäller att lösa. Då framställer sig den frågan huruvida ingen annan form kunde finnas att lösa en sådan tvist utan risk att den ena eller andra partens intressen trädas för nära.

Enligt 35 § i samma lag skall vägsyn förrättas av länsman med biträde av två nämndemän. Dessa personer äro i allmänhet genom biträde vid vägsyner inom sin ort erfarne män på detta område, och därför så väl skickade att bedöma en sådan fråga som denna, att man tryggt kan anförtro dess avgörande åt den ordinarie vägsynen. Detta så mycket hellre som våra nämndemän i allmänhet själva äro jordbrukare och väghållare, och, då det gäller att fatta beslut i en sådan fråga som denna, äro bundna av sin domareed.

Med stöd av vad jag sålunda anfört, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 33 § väglagen, att i densamma inrymmes befogenhet för kronolänsman med biträde av två nämndemän att utsyna varest väglagningsämnen för de allmänna vägarnas underhåll tjänligast och till minsta skada för jordägaren må avhämtas, samt bestämma till vilket belopp ersättning därför skall utgivas.

Hos vederbörande utskott anhålles om förslag till de ändringar och omformuleringar av paragrafen, som för vinnande av motionens syfte är erforderligt.

Stockholm den 19 januari 1915.

Bernhard Nilsson.

J. A. Jonsson.

O. Johanson.

Per Gabrielsson.

E. Räf.